

Genel Phubbing Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Genel Phubbing Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22191>

Özet

Genel Phubbing Ölçeği, bireylerin sosyal ortamlarda cep telefonlarıyla a??r? me?gul olma davran??lar?n?, yani Phubbing e?ilimlerini ölçmek amacıyla geli?tirilmis? bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, orijinal bir araç?n Türkçe diline **uyarlama** çal??mas? sonucu elde edilmiştir. Ölçek, özellikle sosyal etkile?imler s?ras?nda telefon kullan?m?n?n yo?unlu?unu ve bu durumun yol açt??? sosyal d??lanma alg?s?n? de?erlendirmek için tasarlanm??tır. Ölçeğin **güvenirlik** ve **geçerlik** çal??malar?, Türk kültürüne uygunlu?unu do?ulamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Phubbing, cep telefonu, ak?ll? telefon ba??mlı?ı??, sosyal etkile?im, uyarlama, yap?sal geçerlilik, psikometri.

Yazarlar

Sümeyye Sevinç, Çi?dem Güler, Derya Dinci

Amaç

Genel Phubbing Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin sosyal ortamlarda di?er insanlar? görmezden gelerek cep telefonlarıyla ilgilenme davran??lar?n?n s?kl???n? ve yo?unlu?unu güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Ölçeğin **Türkçe uyarlama** çal??mas?, bu yap?n?n Türkiye popülasyonunda psikometrik özelliklerini ortaya koymak ve ilgili ara?t?rmalara standart bir ölçüm aracı sağlamak için gerçekleştirilmiştir.

Bu uyarlama çal??mas?, phubbing davran??n?n psikolojik ve sosyal sonuçlar?n?n anla??lmas?na katkıda bulunmay? hedeflemektedir. Ölçek, hem klinik hem de akademik çal??malarda **ak?ll? telefon** kullan?m?n?n sosyal ili?kiler üzerindeki olumsuz etkilerini incelemek için temel bir araç olarak kullan?labilir.

Yapı

Ölçeğin ölçtü?ü temel yapı, genellikle "**Phubbing**" olarak adlandırılan davran??tır. Phubbing, İngilizce'deki "phone" (telefon) ve "snubbing" (küçümseme, görmezden gelme) kelimelerinin birleşimi olup, bir ki?inin sosyal bir ortamda muhatab?n? veya çevresindekileri ihmal ederek cep telefonuyla me?gul olmas? durumunu ifade eder.

Ölçek, bu davran??n farklı boyutlar?n? yakalamay? amaçlayan 15 maddeden oluşmaktadır. Phubbing yap?s?, bireyin telefonuna olan dü?künlü?ünü, sosyal etkile?imler s?ras?nda telefonu tercih etme e?ilimini ve bu davran??n fark?ndal???n? içeren alt boyutlar? kapsayabilir. Bu

başlamda, ölçek bir tür **teknoloji bağımlılığı** veya sosyal ihmal eğilimi ölçmektedir.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışması'nda **yapısal geçerlilik**, uygun istatistiksel yöntemlerle incelenmiştir. Yapısal geçerliliğin sağlanması amacıyla **faktör analizi** yapılmıştır. Bu analiz, ölçeğin teorik olarak ölçmesi beklenen yapıyı (phubbing) ne kadar doğru bir şekilde ölçtüğünü göstermeyi amaçlamıştır.

Faktör analizi sonuçları, orijinal ölçeğin faktör yapısının Türk kültürüne adapte edilmiş formunda da korunduğunu veya kabul edilebilir düzeyde bir yapısal uygunluğa sahip olduğunu göstermektedir. Bu sonuçlar, araştırmacılar için ölçeğin **phubbing** kavramını geçerli bir şekilde ölçtüğüne dair kanıt sunmaktadır.

Güvenirlilik

Genel Phubbing Ölçeği'nin iç tutarlılık güvenilirliği, **Cronbach Alfa** güvenirlik katsayısı hesaplanarak belirlenmiştir. Yapılan analizler sonucunda ölçeğin iç tutarlılık katsayısı $r=0.853$ olarak bulunmuştur.

Bu katsayı (0.853), psikometrik standartlara göre ölçeğin yüksek düzeyde **güvenilir** olduğunu göstermektedir. Yüksek Cronbach Alfa değeri, ölçek maddelerinin birbirleriyle tutarlı olduğunu ve aynı psikolojik yapıyı ölçmekte başarılı olduğunu kanıtlar niteliktedir. Bu da ölçeğin tekrarlanan ölçümlerde istikrarlı sonuçlar vereceğini anlamına gelmektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal geçerliliğini test etmek amacıyla kullanılan temel istatistiksel yöntem **faktör analizi** olmuştur. Faktör analizi, ölçeği oluşturan 15 maddenin hangi temel boyutlar altında toplandığını incelemiştir. Bu, ölçeğin tek boyutlu mu yoksa çok boyutlu bir yapıyı mı temsil ettiğini belirlemek için kritik öneme sahiptir.

Faktör analizi sonuçları, Türkçe uyarlamasının orijinal ölçekle tutarlı bir faktör yapısını sergilediğini doğrulamıştır. Bu prosedür, her bir maddenin ölçülen yapıya olan katkısını değerlendirerek, ölçeğin **yapısal geçerliliğinin** bilimsel olarak kanıtlanmasıyla sonuçlanmıştır.

Araç

Test Türü: Uyarlama Ölçeği (Adaptasyon)

Format: 15 maddeden oluşur. Yanıtlar, 7 dereceli bir Likert ölçeği üzerinde toplanır.

Dil Kullanılabilirliği: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon (Özellikle yetişkin ve üniversite öğrencisi örneklemeleri üzerinde geçerlik çalışması yapılmıştır.)

Yaş Grubu: Genç Yetişkinler ve Yetişkinler

Popülasyon Detayları: Türkçe konuşan, sosyal etkileşimlerde bulunan ve akıllı telefon kullanan bireyler.

Test Metodolojisi: 7'li Likert tipi derecelendirme (1=Nadiren, 7=Her zaman). Yüksek puanlar, yüksek **Phubbing** eğilimini gösterir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal ihmal, cep telefonu kullanımı, iç tutarlılık, Cronbach Alfa, psikometrik özellikler, sosyal medya.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Bağılı E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değildir.

Yazma Adresi: Sorumlu yazar: Sümeyye Sevinç. (Detaylı yazma adresi mevcut değildir.)

Özinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2019 (Türkçe Uyarlama Çalışması)

Özinler ve Kullanım Ücreti: Akademik ve araştırma amaçlı kullanım için orijinal yazarlara veya yayıncıya başvurulması önerilir. Kullanım ücreti bilgisi mevcut değildir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi ve ek materyalleri aşağıdaki bağlantılarda mevcuttur:

Orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: genel-phubbing-olcegi-toad.pdf

Ek kaynak bağlantıları: f6190cd2-9e5f-4edc-8750-76612352d015.filesusr.com

Kaynaklar

Sevinc, S., Güler, Ç. ve Dinci, D. (2019). Genel Phubbing Ölçeğinin Türkçe Uyarlama Çalışması. Ispec 3. Uluslararası Sosyal ve Beşeri Bilimler Kongresi Tam Metin Kitabı (s.1105-1114) içinde. Van, Türkiye.

Genel Phubbing Ölçeði Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Çevremdekiler telefonumla çok fazla uğraştırmı söylerler.

Başkalar yerine telefonumla ilgilendiğim zaman mutlu hissederim.

Telefonumu kullanırken kendimi "birkaç dakika daha kullanayım" diye düşünürken bulurum.

ARABPSYCHOLOGY.COM